

UNIVERSITATEA DE STAT DIN MOLDOVA

Cu titlu de manuscris

C.Z.U.: 811.133.1'373(043.2)

MACARI ALIONA

**STRUCTURA ȘI SEMANTICA NEOFORMAȚIILOR
PREFIXOIDALE ÎN LIMBA FRANCEZĂ**

**621.04 – LEXICOLOGIE ȘI LEXICOGRAFIE; TERMINOLOGIE ȘI
LIMBAJE SPECIALIZATE; TRADUCTOLOGIE (LIMBA FRANCEZĂ)**

Autoreferatul tezei de doctor în filologie

CHIȘINĂU, 2016

Teza a fost elaborată în cadrul Departamentului Lingvistică Romanică și Comunicare Interculturală, Universitatea de Stat din Moldova.

Conducător științific:

AXENTI Eufrosinia, doctor în filologie, conferențiar universitar.

Referenți oficiali:

DRUȚĂ Inga, doctor habilitat în filologie, conferențiar cercetător, Academia de Științe a Moldovei

SCUTELNICIUC Valentina, doctor în filologie, conferențiar universitar, Universitatea Cooperatist-Comercială din Moldova

Componența Consiliului științific specializat:

DUMBRĂVEANU Ion, președinte, doctor habilitat în filologie, profesor universitar, USM

GRĂDINARU Angela, secretar științific, doctor în filologie, conferențiar universitar, USM

CONSTANTINOVICI Elena, doctor habilitat în filologie, profesor universitar, AȘM

MANOLI Ion, doctor habilitat în filologie, profesor universitar, ULIM

MORARU Silvia, doctor în filologie, conferențiar universitar, USM

RADU Zinaida, doctor în filologie, conferențiar universitar, ULIM

Susținerea va avea loc la 5 septembrie 2016, ora 16.00, în ședința Consiliului Științific Specializat D 30.621.04 – 02 din cadrul Universității de Stat din Moldova, or. Chișinău, str. M. Kogălniceanu, 65, blocul 3, sala 201, MD-2009.

Teza de doctor și autoreferatul pot fi consultate la biblioteca Universității de Stat din Moldova și la pagina web a C.N.A.A. (www.cnaa.md).

Autoreferatul a fost expediat la 5 iulie 2016.

Secretar științific

al Consiliului științific specializat:

_____ **GRĂDINARU Angela**

doctor în filologie, conferențiar universitar

Conducător științific:

_____ **AXENTI Eufrosinia**

doctor în filologie, conferențiar universitar

Autor:

_____ **MACARI Aliona**

REPERELE CONCEPTUALE ALE CERCETĂRII

Actualitatea temei este dictată de faptul că în literatura lingvistică contemporană nu există o abordare clară și exhaustivă cu privire la statutul neoformațiilor prefixoidale, la structura și semantica acestor sinteme, ceea ce explică existența opiniilor diferite și contradictorii cu privire la procedeul morfologic prefixoidal. Astfel, cuvintele ce conțin prefixoide sunt plasate fie în categoria compuselor (A. Martinet, H. Mittérand, L. Guilbert, D. Corbin, M.F. Mortureux, A. Lehmann, F. Villoing, G. Dal, D. Amiot, F. Namer, L. Bauer, I. Plag, C. Iacobini, S. Scalise, B.П. Григорьев etc.), fie în cea a cuvintelor derivate (J.-Ph. Babin, M.D. Picone, I. Dumbrăveanu, F. Kanouche etc.), fie într-o categorie separată, intermediară între prefixare și compunere (V. Vascenco, F. Dimitrescu, G. Cincilei, М.Д. Степанова, Б.И. Бартков etc.). Un alt aspect important cu privire la procedeul morfologic prefixoidal este contribuția acestuia la îmbogățirea și reînnoirea lexicului limbii franceze. Procedeul inițial rezervat limbajelor specializate, acesta capătă o propagare tot mai evidentă în limbajul general.

Desrierea situației în domeniul de cercetare și identificarea problemelor de cercetare.

Procedeul morfologic prefixoidal reprezintă un mijloc productiv de formare a cuvintelor noi în limba franceză, dar și în alte limbi romanice și continuă să suscite interesul lingviștilor. Studiul prefixoidelor rămâne a fi o problemă controversată în lingvistica actuală, dat fiind statutul ambiguu și contradictoriu al acestor formați. Pe de o parte, aceste elemente formative dispun de un conținut semantic concret, dat fiind faptul că provin de la substantive, adjective sau verbe, ceea ce le apropie de lexeme și le conferă formațiilor prefixoidale statutul de cuvinte compuse. Dar, pe de altă parte, prefixoidele sunt lipsite de autonomie, apar cu regularitate în componența unor cuvinte și sunt destul de productive asemeni prefixelor, ceea ce apropie formațiile prefixoidale de cuvintele prefixate. Încercarea de a identifica statutul prefixoidelor și al formațiilor prefixoidale a și motivat interesul nostru pentru subiectul în cauză.

Scopul lucrării constă în determinarea statutului și a particularităților structural-semantice ale neoformațiilor prefixoidale în limba franceză. Pentru realizarea scopului dat, ne-am propus următoarele **obiective**:

- să stabilim criteriile de identificare a formațiilor prefixoidali;
- să identificăm statutul neoformațiilor prefixoidale în raport cu cuvintele derivate și cele compuse;
- să evidențiem corelația limbaje specializate/limbaj general în studiul neoformațiilor prefixoidale;

- să realizăm clasificarea prefixoidelor și a neoformațiilor prefixoidale conform criteriului etimologic;
- să relevăm aspectele morfo-fonologice și structurale ale neoformațiilor prefixoidale;
- să descriem profilul semantic al formațiilor prefixoidale;
- să determinăm particularitățile structural-semantice ale construcțiilor cu formați prefixoidali neologici;
- să confirmăm vitalitatea procedului morfologic prefixoidal în formarea limbajelor specializate;
- să demonstrăm integrarea neoformațiilor prefixoidale în limbajul general.

Metodologia cercetării științifice. În vederea atingerii scopului și a obiectivelor trasate, am recurs la diferite metode și procedee de cercetare. Acestea sunt metode utilizate în cercetările lingvistice actuale, precum *metoda inductivă* (la preconizarea unor rezultate posibile în urma investigației), *metoda deductivă* (la formularea unor concluzii), *metoda observației* (la constituirea și analiza corpusului de studiu), cea *descriptivă* (la prezentarea reperelor teoretice ale lucrării), *metoda comparativă* (la delimitarea neoformațiilor prefixoidale de cuvintele derivate și de cele compuse), *abordarea sincronică* (care se corelează în unele cazuri cu *abordarea diacronică*), *analiza lexico-semantică* (la descrierea profilului semantic al neoformațiilor prefixoidale), *analiza în constituenți imediați* (la identificarea unor modele structurale), *analiza morfo-fonologică* (la prezentarea particularităților fonetice și ortografice ale neoformațiilor prefixoidale), *metoda statistică* (la descrierea unor parametri cantitativi ai prefixoidelor și ai neoformațiilor prefixoidale supuse analizei).

Noutatea și originalitatea științifică a cercetării. Studiul nostru este o primă realizare a unei abordări complexe a procedului morfologic prefixoidal ca sursă de îmbogățire și reînnoire a vocabularului limbii franceze. Este, de asemenea, o primă tentativă de a prezenta profilul structural-semantic al neoformațiilor prefixoidale și de a pune în evidență o nouă clasă de formați prefixoidali, care, spre deosebire de prefixoidele de proveniență greco-latină, își au originea de la lexeme franceze (și doar în câteva cazuri de la lexeme engleze) drept rezultat al trunchierii acestora, constituind „reprezentanții codați” ai unităților lexicale în cadrul sistemului construit cu aportul lor. Identificarea acestor neoformați explică în mare parte integrarea neoformațiilor prefixoidale în limbajul general.

Problema științifică soluționată constă în relevarea particularităților structural-semantice ale neoformațiilor prefixoidale, fapt care a contribuit la precizarea statutului morfemic al sistemelor în cauză, având drept rezultat plasarea acestor neoformați la frontiera dintre prefixare

și compunere. Or, sub aspect structural și funcțional, acestea se apropie de cuvintele prefixate (*prefixoid + bază derivativă* versus *prefix + bază derivativă*), iar din punct de vedere semantic, acestea sunt mai aproape de cuvintele compuse neoclasice, fapt ce rezultă din identificarea statutului prefixoidelor, care posedă toate condițiile pentru a accede la statutul de lexem (capacitatea referențială și apartenența în plan diacronic la una din categoriile lexicale majore: substantiv sau adjectiv), cu excepția autonomiei lor sintactice.

Semnificația teoretică și valoarea aplicativă a lucrării. Sub aspect teoretic, lucrarea prezintă interes datorită analizei și sintetizării concepțiilor noi în lingvistică cu privire la prefixoide și la construcțiile cu acești formanți, fapt care a permis o nouă abordare a structurii și a semanticii neoformațiilor prefixoidale. Prin modesta noastră cercetare, încercăm de a completa și de a sistematiza anumite aspecte cu privire la procedeul morfologic prefixoidal. Rezultatele investigației ar putea fi utile pentru mai multe domenii teoretice: lingvistică, derivatologie, lexicologie, lexicografie, terminologie, onomasiologie, semasiologie. Sub aspect practic, studiul ar putea servi la elaborarea cursurilor de licență și masterat, precum ar fi cele de morfologie lexicală, terminologie și limbaje specializate.

Rezultatele științifice principale înaintate spre susținere sunt următoarele:

1. Prefixoidul reprezintă un element formativ, de origine greacă sau latină, cu un statut particular în limbă, care posedă un conținut semantic concret, asemenea lexemelor, dar este lipsit de autonomie sintactică, asemenea prefixelor, și care se combină cu o unitate lexicală autonomă, ocupând poziția inițială în cadrul cuvântului, pentru a construi neoformații prefixoidale.
2. Neoprefixoidul reprezintă un formant neologic, cu un statut morfemic similar cu cel al prefixoidului, dar care reprezintă o formă trunchiată a unor lexeme de origine franceză, fiind „reprezentantul codat” al acestora în cadrul neoformației prefixoidale.
3. Neoformațiile prefixoidale constituie niște entități cu un statut specific, fiind situate la frontiera dintre prefixare și compunere, deoarece sub aspect structural și funcțional, acestea se apropie de cuvintele prefixate, iar din punct de vedere semantic, sintemele în cauză sunt similare compuselor neoclasice.
4. Procedeul morfologic prefixoidal, rezervat inițial limbajelor specializate, capătă o răspândire tot mai evidentă în limbajul general, contribuind semnificativ la îmbogățirea și reînnoirea vocabularului limbii franceze.

Implementarea rezultatelor științifice. Rezultatele investigației pot fi utile la predarea disciplinelor de lexicologie, terminologie, semantică, precum și la elaborarea unor suporturi metodice, dicționare de cuvinte recente și studii lexicografice.

Aprobarea rezultatelor științifice. Rezultatele cercetărilor efectuate au fost expuse în comunicările prezentate la colocviile și conferințele științifice naționale și internaționale: Colocviul cu participare Internațională *Epoca marilor deschideri: rolul limbilor și al literaturilor în societatea pluralistă*, USM, Chișinău, 2014; Colocviul Internațional *L'apport de la terminologie à la qualité de la traduction spécialisée*, USM, Chișinău, 2013; Colocviul Internațional al doctoranzilor *La langue et la culture à l'ère de la mondialisation*, USM, Chișinău, 2013; Colocviul Științific Internațional *Probleme de lingvistică generală și romanică* (ediția 2012, 2007); Colocviul Internațional de Științe ale Limbajului „Eugen Coșeriu” (ediția 2011, 2009, 2007); Colocviul Internațional *Probleme actuale de lingvistică, glotodidactică și știință literară*, USM, Chișinău, 2009; Colocviul Internațional *Probleme de derivatologie și lexicologie romanică*, USM, Chișinău, 2008; Colocviul Internațional *Filologia modernă: realizări și perspective în context european. Omagiu academicianului Silviu Berejan*, Chișinău, 2007; Colocviul Internațional *Connexions et perspectives en philologie contemporaine*, ediția a II-a, USM, Chișinău, 2006. Rezultatele investigațiilor tezei au fost, de asemenea, discutate în cadrul laboratorului de cercetare *Savoirs, Textes, Langage* al Universității Lille 3 (Lille, Franța), drept urmare a două stagii de cercetare, efectuate în perioadele 1-31 octombrie 2008 și 1-29 iunie 2013.

Publicațiile la tema tezei. Rezultatele obținute în urma cercetării au fost reflectate în 15 articole și teze ale comunicărilor științifice. O parte din rezultatele cercetării și-au găsit reflectarea în revistele științifice de profil: *Studia Universitatis Moldaviae*, Nr. 4(74), Chișinău, Universitatea de Stat din Moldova, 2014; *Revistă de Științe socio-umane*, Nr. 3(28), Chișinău, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”, 2014; *Etudes Interdisciplinaires en Sciences Humaines*, Revue officielle internationale du Collège doctoral francophone régional d'Europe centrale et orientale en Sciences humaines (CODFREURCOR), nr. 1, Université d'Etat Ilia, 2014.

Volumul și structura tezei. Lucrarea se constituie din adnotări în limbile română, rusă, engleză și franceză, lista abrevierilor, introducere, trei capitole, concluzii generale și recomandări, bibliografie și 2 anexe. În conținutul de bază al tezei sunt inserate 9 figuri și 9 tabele.

Cuvintele-cheie: procedeu morfologic prefixoidal, prefixare, compunere, prefixoid, neoprefixoid, neoprefixoid omonim, neoprefixoid abreviere, neoprefixoid împrumut, neoformăție prefixoidală, neologism, neonom, productivitate derivațională, limbaj specializat, limbaj general.

CONȚINUTUL TEZEI

În **Introducere** se argumentează actualitatea și importanța problemei abordate, se prezintă obiectul cercetării, se definesc scopul și obiectivele investigației, se stabilesc noutatea științifică a cercetării și problema științifică soluționată, se pun în evidență importanța teoretică și valoarea aplicativă a lucrării, se expune aprobarea rezultatelor cercetării și se prezintă sumarul compartimentelor tezei.

În **Capitolul 1 „Statutul prefixoidelor și al formațiilor prefixoidale în lingvistica contemporană”**, se pun în discuție problemele ce țin de identificarea statutului prefixoidelor prin expunerea unor definiții și interpretări propuse de lingviștii autohtoni, occidentali și ruși. Se constată faptul că studiul prefixoidelor rămâne a fi o problemă controversată în lingvistica actuală, dat fiind statutul ambiguu și contradictoriu al acestor formații. Pe de o parte, aceste elemente sunt percepute drept niște morfeme cu o semantică foarte abstractă, apropiată de semnificația derivațională a afixelor, îndeplinind în cadrul entităților derivate funcțiile de prefix. Pe de altă parte, formații prefixoidale continuă a fi calificați drept morfeme radicale, păstrând legăturile lor semantice și genetice cu rădăcinile respective [25, p. 257-258]. Acest fapt este confirmat prin multitudinea de denotații pe care acești formați o capătă în literatura de specialitate. Astfel, ei sunt numiți *prefixoide* (G. Cincilei, I. Dumbrăveanu, Н.М. Шанский, Б.И. Бартков), *pseudoprefixe* (V. Vascenco, F. Dimitrescu, B. Pottier), *semiprefixe* (М.Д. Степанова, В.П. Григорьев), *confixe* (A. Martinet, J. Radimský, R. Kocourek), *interfixe* (M. Arrivé), *mots-préfixes* (M.D. Picone), *quasi-lexèmes* (M. Paillard), *quasi-morphèmes* (J. Tournier), *elemente de compunere* (F. Hasan), *elemente de recompunere* (H. Mitterand), *combining forms* (L. Bauer, З.П. Комолова), *neoclassical elements* (I. Plag, F. Villoing), *neoclassical stems* (A. Lüdeling), *neoclassical roots* (A. Spencer), *non-native roots* (G. Booij), *bound words* (N. Fabb), *semiparole* (S. Scalise), *elementi neoclassici* sau *elementi formativi* (C. Iacobini), *archéoconstituants* (D. Corbin), *constituants néoclassiques* (G. Dal, D. Amiot), *éléments de formation* (F. Namer). Se adoptă, prin urmare, termenul generalizator de **element formativ** [23, p. 70], pentru a denumi formații de origine greco-latină cu statut particular în limbă, indiferent de locul pe care îl ocupă și de elementul cu care se combină aceștia în cadrul unui cuvânt. Însă pentru elementele ce apar în poziție inițială și se combină cu o unitate lexicală autonomă în sincronie [3, p. 56] pentru a crea formații prefixoidale, se optează pentru termenul de **prefixoid**.

Confruntarea multiplelor viziuni ale cercetătorilor permite stabilirea **criteriilor de identificare** a elementelor formative în general și a prefixoidelor în particular, pentru a releva caracterul lor specific în raport cu afixele, dar și cu elementele din cadrul cuvintelor compuse și

anume [4, p. 101-102]: 1) **criteriul etimologic** (în categoria formanților prefixoidali fiind incluși constituenții care își au originea în una din limbile clasice, latina sau greaca); 2) **dispunerea de un conținut semantic concret** (prefixoidele provenind de la cuvinte autonome în limbile clasice, precum substantive, adjective, verbe); 3) **lipsa de autonomie sintactică** (acestea fiind lipsite de posibilitatea de a fi utilizate în mod independent); 4) **principiul sociolingvistic** (majoritatea formanților prefixoidali fiind utilizați cu precădere în limbajele specializate); 5) **prezența tememului structemic în componența lor** (de obicei vocalele -o- sau -i-); 6) **poziția și proprietățile combinatorii** (așa-zisele amfioxoide în accepția savantului G. Cincilei [24, p. 104], având capacitatea de a apărea atât în poziție inițială, cât și finală în cadrul unui cuvânt); 7) **productivitatea și regularitatea derivaționale a prefixoidelor**.

Se remarcă, de asemenea, faptul că lingviștii nu au o părere unanimă cu privire la statutul neoformațiilor prefixoidale. Astfel, cuvintele ce conțin elemente de origine greco-latină sunt plasate fie în categoria cuvintelor compuse, fie în cea a cuvintelor derivate, fie într-o categorie aparte, intermediară între prefixare și compunere. Se încearcă, prin urmare, de a delimita neoformațiile prefixoidale de cuvintele compuse și de cele prefixate prin evidențierea unor particularități comune și diferențiale. Se disting astfel două **tipuri de compunere** [5, p. 68]:

- I. **Compunerea populară** (numită și compunere nativă, compunere indigenă sau compunere ordinară), care reprezintă procedeul de formare a cuvintelor prin alăturarea a două lexeme franceze ce pot funcționa autonom în limbă, ca de exemplu: *ouvre-boîte, lave-vaisselle, homme-grenouille, auteur-compositeur, poisson-chat, timbre-poste*.
- II. **Compunerea neoclasică** (numită și compunere savantă sau recompunere), care reprezintă „un tip de formare a cuvintelor ce utilizează elemente formative împrumutate din limbile clasice, pentru a construi termeni din domeniul tehnico-științific, având în primul rând funcțiile de a desemna și de a clasifica” [23, p. 69], ca de exemplu: *androgyne, biométrie, carbonifère, insecticide, mégalithe, phytophage, vélodrome*.

Având la bază studiile efectuate de numeroși lingviști cu privire la delimitarea celor două tipuri de compunere, se evidențiază următoarele **criterii de distincție** între acestea [5, p. 68-70]:

- a) **originea elementelor constituente**;
 - b) **autonomia sintactică a elementelor componente**;
 - c) **ordinea constituenților în cuvântul compus**;
 - d) **aspectul grafic al celor două tipuri de compunere**;
 - e) **criteriul productivității**;
 - f) **posibilitatea de a forma derivate**;
 - g) **concurența pe plan sociolingvistic**.
- Se constată astfel că formațiile structurate după modelul **prefixoid + lexem autonom** sunt, conform criteriilor sus-menționate, mai aproape de compusele neoclasic.

Identificarea statutului neoformațiilor prefixoidale devine totuși problematică, dat fiind asemănarea funcțională a acestora cu construcțiile prefixate (prefix + lexem autonom), deoarece atât prefixoidul, cât și prefixul nu au funcționare autonomă în sintaxă. În acest context, sunt stabilite **criteriile de distincție** între prefixe și elementele formative în general și prefixoide în particular [5, p. 71]:

- 1) **Criteriul pozițional.** Afixele ocupă o poziție fixă în cadrul unui cuvânt, pe când elementele formative pot apărea fie în poziție inițială, fie în cea finală [10, p. 288].
- 2) **Criteriul semantic.** Afixele exprimă valori de tip categorial și relațional, iar elementele formative exprimă semnificații de tip denotativ-lexical, fiind autonome din punct de vedere semantic [23, p. 85].
- 3) **Natura clasei de origine.** Dacă afixele provin de obicei de la prepoziții, conjuncții, adverbe, atunci afixoidele își au originea în una din clasele gramaticale majore: substantiv (ex. *cardio-*, *astro-*), adjectiv (ex. *micro-*, *paléo-*) sau verb (ex. *philo-*, *-vore*).
- 4) **Limba de origine.** Elementele formative au de obicei la origine una din limbile clasice (greaca sau latina), pe când diversitatea limbilor de origine a afixelor este cu mult mai vastă [20, p. 90].
- 5) **Criteriul de asociere.** Afixele nu se asociază între ele, în timp ce elementele formative pot să se combine cu un alt element formativ [10, p. 288], pentru a constitui compuse neoclasice (ex. *dermatophyte*, *néphrologue*, *hépatocèle*) sau cu un afix, pentru a forma derivate (*dermatite*, *néphrose*, *hépatite*).
- 6) **Inventar deschis sau închis.** Majoritatea afixelor sunt elemente vechi ale limbii, constituind un inventar închis, pe când elementele formative reprezintă o clasă deschisă, deoarece ele corespund unor termeni lexicali obișnuiți în limba de origine [22, p. 13], având un sens lexical plin.
- 7) **Criteriul formal.** Afixoidele sunt de obicei plurisilabice (*micro-*, *angio-*, *dermato-*, *embryo-*, *biblio-*, *fibro-*, *chrono-*, *cardio-*, etc.), pe când afixele sunt tipic monosilabice (*pro-*, *a-*, *in-*, *-et*, *-ique*, *-al*, etc.) [10, p. 289].

Toate aceste criterii permit de a conchide că elementele formative în general și prefixoidele în particular se plasează mai aproape de lexeme decât de afixe.

Prefixoidele posedă totuși unele trăsături care le fac să difere de lexeme. Făcând referire la distincția dintre elementele formative și lexeme, sunt identificate **proprietățile de bază ale lexemelor**: a) *lexemul este un item abstract ce posedă realizare sintactică*; b) *el are capacitatea referențială de a denumi proprietăți, entități sau relații*; c) *acesta aparține unei liste deschise și*

deci se referă obligatoriu la una din clasele lexico-gramaticale majore: substantiv, adjectiv, verb [18, p. 322]. Prin urmare, elementele formative îndeplinesc toate condițiile pentru a accede la statutul de lexem, cu excepția autonomiei lor sintactice. Se remarcă, așadar, pe de o parte, asemănarea funcțională a prefixoidelor cu prefixele, iar pe de altă parte, similitudini ale acestora cu lexemele în plan semantic.

Toate aceste constatări ne permit să deducem că formațiile prefixoidale construite după modelul **prefixoid + unitate lexicală autonomă** reprezintă o categorie intermediară între prefixare și compunere. Or, în plan funcțional, aceste neoformații se apropie de cuvintele prefixate, dat fiind asemănarea funcțională a prefixoidelor cu prefixele (poziția inițială în cadrul cuvântului și combinarea cu o bază derivativă autonomă în sincronie). Din punct de vedere semantic însă, neoformațiile prefixoidale se situează mai aproape de cuvintele compuse neoclasice, deoarece prefixoidul posedă, asemenea elementelor formative, toate calitățile pentru a accede la statutul de lexem (capacitatea referențială și apartenența în plan diacronic la una din clasele lexico-gramaticale majore: substantiv sau adjectiv), cu excepția autonomiei sale sintactice.

În acest capitol, se abordează, de asemenea, corelația dintre limbajele specializate și limbajul general, dat fiind faptul că cercetările anterioare au pus în evidență utilizarea prioritară a prefixoidelor la constituirea termenilor din diverse limbaje specializate. Or, dezvoltarea mijloacelor de comunicare contribuie la o propagare generalizată a terminologiilor, care se manifestă printr-o interacțiune nemijlocită între lexicul general și cel specializat, având drept rezultat vulgarizarea termenilor [11, p. 26].

Limbajul general și limbajele specializate posedă anumite **elemente comune**, precum ar fi: a) *caracterul global sau de ansamblu*; b) *funcția comunicativă* care domină, alături de alte funcții complementare [11, p. 121]. Totuși, există anumite **aspecte diferențiale** între limbajul general și cel specializat: 1) *În plan lingvistic*, se pun în evidență caracteristici lexicale, morfologice și sintactice proprii textelor specializate și se menționează elemente specifice acestora, precum: prezența și absența anumitor unități, semantica generală a textului, selecția lexicală, diferențieri de frecvență a unor unități și structuri, utilizarea altor coduri, etc. 2) *Sub aspect pragmatic*, este vorba despre elemente ce fac referință la subiectele abordate, care au mai degrabă un caracter științific, tehnic sau profesional; utilizatorii limbajelor specializate și situațiile de comunicare. 3) *În plan funcțional*, se pune accent pe funcția prioritară a limbajelor specializate și anume aceea de a informa și de a face schimb de informații obiective pe baza unui subiect specializat [Ibidem, p. 136-138].

Studierea corelației limbaje specializate/limbaj general determină necesitatea de a aduce în discuție conceptul de **neologism terminologic** în raport cu cel de neologism lexical.

Vocabularul oricărei limbi este în continuă evoluție și reflectă schimbările de ordin social, științific și cultural al societății. În acest sens, un loc aparte îl ocupă **neologismele**, care reprezintă cuvinte sau expresii noi, apărute într-o limbă fie prin împrumut, fie prin mijloace proprii (derivare, compunere, etc.) sau cuvinte deja existente, folosite cu o semnificație nouă.

Progresul științei și tehnicii a determinat apariția unui număr mare de termeni noi, care s-au impus în limbajele specializate, alături de neologismele din lexicul comun. Dacă neologismele din limbajul general apar de regulă în mod spontan, atunci **neologismele terminologice** (**neonimele** în accepția lingvistului G. Rondeau [19, p. 124]) apar în limbajele specializate în momentul nașterii unui concept nou, al descoperirii sau al invenției unui cercetător, a unui savant. Conceptul este denumit în mod conștient de creatorul său și este utilizat în mediul științific din care acesta face parte [6, p. 257].

Crearea neonimelor cu ajutorul **formanților prefixoidali** reprezintă unul din cele mai productive mijloace de formare morfologică a acestora. Fenomenul în cauză este constatat de un șir de lingviști, precum L. Guilbert [13, p. 46], R. Kocourek [14, p. 127], G. Rondeau [19, p. 131], T.M. Cabré [12, p. 22], etc. Procedul de formare a cuvintelor prin recurgerea la formanții prefixoidali este pe larg utilizat în limbajele specializate, datorită „conciziei, caracterului internațional și preciziei semantice” ai termenilor astfel creați [15, p.66]. Acești termeni, indiferent de limba în care au fost creați, sunt împrumutați de alte limbi, ceea ce facilitează comunicarea între savanți la nivel internațional. Lingvistul italian C. Iacobini numește aceste neoformații **internaționalisme**, deoarece au același semnificat și formă cvasiidentice în diferite limbi (fr. *nanotechnologie*, rom. *nanotehnologie*, it. *nanotecnologie*, span. *nanotecnología*, port. *nanotecnologia*, engl. *nanotechnology*, germ. *nanotechnologie*, rus. *нанотехнология*, etc.), distingându-se astfel de cuvintele din lexicul comun, care se caracterizează prin plurivocitatea sensurilor și diferențe fonetice majore de la o limbă la alta [23, p.69]. Astfel, recurgerea la elementele de origine greco-latină poate fi considerată drept unul din procedeele de „**internaționalizare a terminologiilor**” [15, p. 70] și este recomandată de normele internaționale de terminologie cu scopul de a promova „intercomprehenșiunea internațională” [11, p. 159].

Deși se consideră că formanții prefixoidali sunt în special utilizați la formarea neologismelor terminologice, putem constata cu certitudine prezența acestui fenomen și în vocabularul general al limbii franceze (ex. *ludopublicité*, *microcinéma*, *néomédia*, *télévente*, *bibliobus*, *maxidiscompte*, *ethnocosmétique*, *miniroman*, etc.).

De o productivitate înaltă în vocabularul general al limbii franceze se bucură și **neoprefixoidele**, care reprezintă forme trunchiate ale unor lexeme de origine franceză (*auto-*, *cyber-*, *euro-*, *franco-*, *info-*, *mobi-*, *narco-*, *publi-*, *socio-*, etc.): ex. *auto-école*, *cybertouriste*, *eurodéputé*, *franco-français*, *infoleisure*, *mobidépendance*, *narcotest*, *publijeu*, *sociocible*, etc.

Conchidem, prin urmare, faptul că procedeul morfologic prefixoidal este unul viabil și productiv atât în formarea neologismelor, cât și a neologismelor lexicale. Inițial rezervate limbajelor specializate, prefixoidele pătrund treptat și în limbajul general, iar neoformațiile prefixoidale sunt utilizate nu doar în cadrul terminologiilor, ci și în vocabularul general al limbii franceze. Acest fapt este susținut de concepția noastră, împreună cu cea a lingvistei T. M. Cabré, potrivit căreia atât cuvintele din lexicul uzual, cât și unitățile terminologice sunt concepute drept „realizări în discurs ale aceluiași tip de unitate” și anume unitatea lexicală, care își activează caracterul de termen conform „întrebuințării sale într-un context și o situație particulară” [12, p. 30].

În **Capitolul 2 „Particularități structural-semantice ale neoformațiilor prefixoidale și probleme de clasificare”**, se efectuează clasificarea etimologică a prefixoidelor și a formațiilor prefixoidale, se stabilesc particularitățile morfo-fonologice și structurale ale neoformațiilor prefixoidale și se descrie profilul semantic al acestora.

Analiza minuțioasă a lucrărilor teoretice și lexicografice, dar și corpusul de neoformații prefixoidale, realizat pe baza dicționarelor franceze și a surselor mass-media, ne-a permis să relevăm existența nu doar a unor prefixoide ce provin din limbile greacă sau latină, dar și a unor formanți ce constituie forme trunchiate ale lexemelor de origine franceză. Astfel, identificăm **două clase mari de prefixoide** și anume:

- **prefixoide clasice**, care reprezintă o clasă de formanți ce își trag originea de la cuvinte cu conținut semantic concret din limbile clasice (greacă sau latină) și care se combină cu baze autonome în cadrul formațiilor prefixoidale;
- **neoprefixoide**, ce reprezintă forme trunchiate ale unor lexeme de origine franceză sau străină (în special engleză), utilizate, ca și prefixoidele clasice, la construirea neoformațiilor prefixoidale.

Alegerea termenului **neoprefixoid** a fost determinată de următorii factori:

- formanții respectivi se deosebesc de prefixoidele clasice prin originea lor franceză (și străină), dar au același comportament morfemic;
- aceștia reprezintă o sursă inepuizabilă de neologizare a lexicului francez, atât în sfera limbajelor specializate, cât și în limbajul general.

Clasificarea prefixoidelor conform criteriului etimologic este prezentată rezumativ în Figura 2.1.

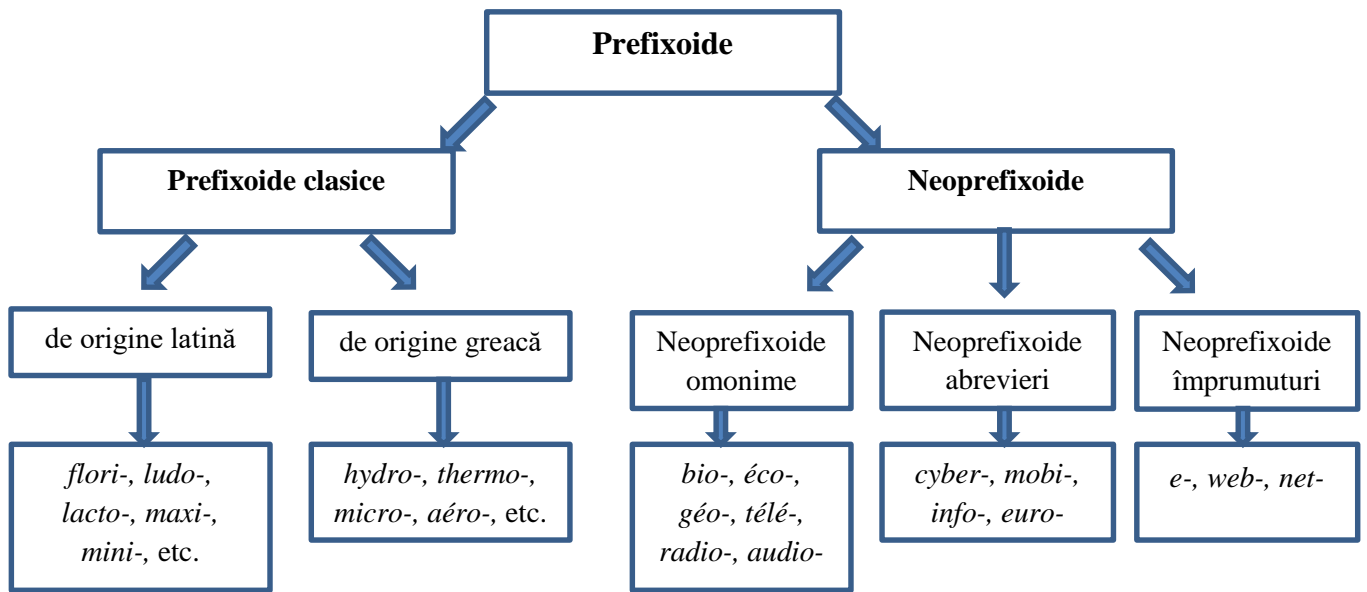

Fig. 2.1. Clasificarea etimologică a prefixoidelor

Clasificarea etimologică a prefixoidelor permite identificarea următoarelor **clase de neoformații prefixoidale**:

I. Neoformații cu prefixoide clasice:

- a) **Neoformații cu prefixoide de origine latină** (ex. *lactoreemplaceur, ludopédagogie, miniserre, maxidiscompte, séroconcordant, turborécupération*, etc.);
- b) **Neoformații cu prefixoide de origine greacă** (ex. *aéropause, gyrocaméra, héliocroiseur, hydroécologie, macrocommande, microdermabrasion, néphrovigilance, neurorécepteur, phytoépuration, thermoludisme*, etc.).

II. Neoformații cu neoprefixoide:

- a) **Neoformații cu neoprefixoide omonime** (ex. *audioblogue, autopartage, biopesticide, écozone, nanorobotique, psychogénéalogiste, radiopharmaceutique, technostress, télédépannage, vidéocomparution*, etc.);
- b) **Neoformații cu neoprefixoide abrevieri** (ex. *baladodiffusion, cybermilitantisme, blogoliste, eurocalcuette, francocentrisme, infoéthique, mobiblogueur, promovoyage, publijeu, sociohistorique*, etc.);
- c) **Neoformații cu neoprefixoide împrumuturi** (ex. *e-communauté, e-gestion, e-recrutement, e-tourisme, e-transaction, net-économie, net-entreprise, webcommerçant, webdiffuser, webémission, webradio, webtélé*, etc.).

Cercetarea efectuată în baza corpusului de analiză ne-a permis să constatăm următoarele: în studiul nostru, cele mai numeroase sunt prefixoidele de origine greacă și neoprefixoidele omonime, iar cele mai puțin numeroase sunt neoprefixoidele împrumuturi și prefixoidele de etimologie latină, după cum ne demonstrează și diagrama din Figura 2.2. Astfel, din numărul total de prefixoide antrenate în procesul de formare a cuvintelor analizate (112 prefixoide – 100%), 11 (9,82%) sunt de origine latină, 56 (50%) sunt de origine greacă, 25 (22,32%) sunt neoprefixoide omonime, 17 (15,18%) sunt neoprefixoide abrevieri și 3 (2,68%) sunt neoprefixoide împrumuturi.

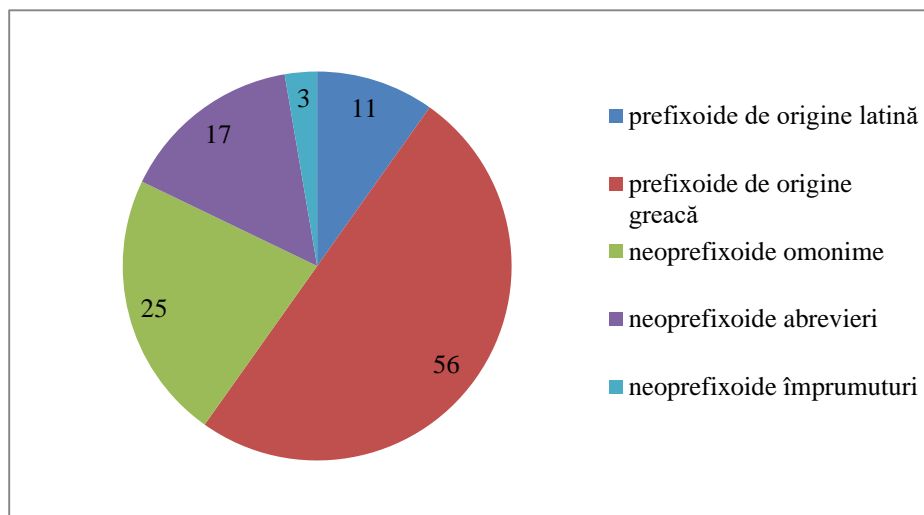

Fig. 2.2. Profilul cantitativ al formațiilor prefixoidali

În ceea ce privește productivitatea formațiilor prefixoidali, remarcăm că cele mai productive în formarea cuvintelor noi în limba franceză sunt neoprefixoidele, după cum ne demonstrează și Figura 2.3. Astfel, din numărul total de 1000 de formații analizate (100%):

- 50 (5%) sunt neoformații cu prefixoide de origine latină;
- 345 (34,5%) sunt neoformații cu prefixoide de origine greacă;
- 357 (35,7%) sunt neoformații cu neoprefixoide omonime;
- 203 (20,3%) sunt neoformații cu neoprefixoide abrevieri;
- 45 (4,5%) sunt neoformații cu neoprefixoide împrumuturi.

Așadar, din numărul total de neoformații, mai mult de jumătate (605 neoformații), adică 60,5%, sunt construite cu **neoprefixoide**, cu toate că numărul prefixoidelor de origine clasică depășește jumătate din numărul total de prefixoide antrenate în procesul de formare a cuvintelor analizate, constituind 59,82%, fapt ce demonstrează viabilitatea și productivitatea crescândă a formațiilor neoprefixoidali. Acest lucru se explică prin tendința spre sintetism a limbii franceze și

aspirația spre economie lingvistică, fenomene motivate prin rapiditatea de exprimare impusă de dezvoltarea noilor tehnologii.

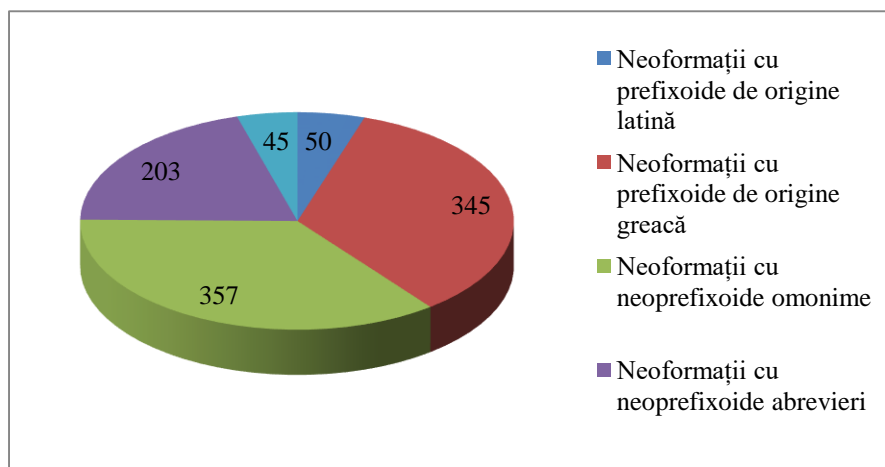

Fig. 2.3. Productivitatea formațiilor prefixoidali

Ca și în cazul altor procedee de formare a cuvintelor, în procesul de constituire a formațiilor prefixoidale, constatăm existența anumitor reguli formale de creare a acestora. Prin urmare, evidențiem, în continuarea cercetării, **particularitățile morfo-fonologice și structurale** ale neoformațiilor prefixoidale, având la bază următoarele **aspecte**: 1) *proprietăți fonetice*; 2) *particularități ortografice*; 3) *clasa lexico-gramaticală a neoformațiilor prefixoidale*; 4) *structura morfemică a formațiilor prefixoidale*.

Printre **particularitățile morfo-fonologice și ortografice**, menționăm prezența vocalei de legătură între elementele constitutive ale neoformațiilor prefixoidale, caracterul plurisilabic al sintemelor analizate și predilecția pentru forma conjunctă de ortografiere. Dintre **clasele lexico-gramaticale**, clasa substantivului este cea mai numeroasă în rândul neoformațiilor prefixoidale analizate cu 86,9%, fiind urmată de clasa adjectivului cu 8,4%, cea a adjectivului/substantivului cu 2,3% și cea a verbului cu 2,4% (Tabelul 2.1). Clasa lexico-gramaticală a substantivului prezintă cea mai vastă gamă de **modele structurale**, de la cele simple ($P_{oid}+N$) până la cele mai complexe ($P_{oid}+P_{oid}+N / N_{sfx} / N_{comp}$).

Tabelul 2.1. Clasificarea morfologică a neoformațiilor prefixoidale

Clasa lexico-gramaticală	Numărul de neoformații	Procentajul
Substantive	869	86,9%
Adjective	84	8,4%
Adjective/Substantive	23	2,3%
Verbe	24	2,4%

În acest capitol, este descris, de asemenea, **profilul semantic** al neoformațiilor prefixoidale, având la bază următoarele criterii:

- a. Potrivit **criteriului centricității**, distingem neoformații prefixoidale endocentrice (ex. *biopesticide, néo-organe, écotoxique*, etc.), care se caracterizează prin prezența nucleului semantic și care reprezintă 94% din corpusul de analiză, și neoformații prefixoidale exocentrice (ex. *acrobranche, néphroprotecteur, immunomodulateur*, etc.), care se definesc prin absența nucleului semantic și care constituie 6% din numărul total al sintemelor analizate.
- b. Conform **relațiilor semantico-gramaticale între constituenți**, identificăm neoformații prefixoidale subordonate cu 67,1%, în care între cei doi constituenți se stabilește o relație de subordonare (ex. *hypnosédation, myotoxique*, etc.), neoformații prefixoidale atributive cu 31,4%, în care se stabilesc relații atributive între elementele constitutive (ex. *technopôle, microvoiture*, etc.) și neoformații prefixoidale coordonate cu 1,5%, în care nu există relații de dependență între cei doi constituenți (ex. *audio-vidéo, aérodigestif, sociosanitaire, franco-français*, etc.).
- c. După **gradul de compoziționalitate**, evidențiem neoformații prefixoidale compoziționale cu 88% din numărul total de sisteme analizate (ex. *agrocombustible, vidéovente, écoconcevoir*, etc.), neoformații prefixoidale semi-compoziționale cu 8,1% (ex. *astroport, microdémangeaison*, etc.) și neoformații prefixoidale non-compoziționale, a căror semnificație nu poate fi dedusă din cumularea semnificațiilor elementelor componente, cu 3,9% din corpusul de studiu (ex. *écoblanchiment, télécrochet, cyberthé*).
- d. În rândul neoformațiilor prefixoidale, se stabilesc **relații lexico-semantice** de sinonimie (ex. *biocarburant = carburant vert = carburant végétal; cyberguerre = infoguerre*; etc.), de antonimie (ex. *macrocellule ≠ microcellule; cyberexclusion ≠ cyberinclusion*; etc.) și de hipero-hiponimie (ex. *cybercarnet (blogue) > audioblogue – microblogue – mobiblogue – photoblogue – technoblogue – vidéoblogue*).

În **Capitolul 3 „Dinamica formațiilor prefixoidale în procesul de neologizare a lexicului limbii franceze”**, se descriu aspecte structural-semantice ale neoformațiilor cu neoprefixoidul omonim *éco2-* și cu neoprefixoidul abreviere *cyber-*, se argumentează vitalitatea procedurii morfologice prefixoidale în procesul de neologizare a limbajelor specializate și se pune în evidență integrarea neoformațiilor prefixoidale în limbajul general.

Cercetarea efectuată ne-a permis să constatăm apariția în limba franceză a unor formați prefixoidali neologici ce își au originea în limba franceză sau în limba engleză (mai puțin), fenomen determinat de schimbările de ordin politic, economic, social, tehnologic, etc., care au loc în societate.

Astfel, în perioada actuală, când omenirea manifestă un interes tot mai vădit pentru protecția mediului înconjurător și pentru dezvoltarea durabilă, remarcăm apariția în limba franceză a unui număr tot mai mare de neoformații cu neoprefixoidul omonim *éco2-*, care denumesc lucruri, fenomene, ființe etc., legate de noțiunea de ecologie și efectele asupra mediului ambiant. Neoprefixoidul *éco2-* formează **termeni specializați** în domeniul ecologiei (ex. *écobénéfice, écoconstruction, écoconcepteur, écocompatible, écotoxicologie, écophysiolgiste*, etc.), în cel al economiei (ex. *écoblanchiment, écoefficacité, écocontrôle, éco-entrepreneuriat, écofiscalité*, etc.), în sociologie (ex. *écofascisme, écoféminisme, écosociétalisme, écototalitarisme*, etc.), dar și un număr impunător de cuvinte în **limbajul general** în domenii precum mediu înconjurător (ex. *écoemballage, écocitoyen, écoparticipation, écoquartier, écogeste, écoresponsabilité*, etc.) sau turism și timp liber (ex. *écotourisme, écoaubege, écohôtel, écofestival, écodestination*, etc.) [17].

Dezvoltarea progresivă a Internetului și a tehnologiilor de informare și comunicare contribuie la apariția în limba franceză a formantului neologic *cyber-*, care este destul de productiv în formarea neologismelor ce denumesc locuri, obiecte, persoane, activități etc. din spațiul virtual ori asociate acestuia. Neoprefixoidul *cyber-* este utilizat pentru a forma cuvinte noi în **limbajele specializate**, precum: informatică (ex. *cyberentrepôt, cyberélite, cyberassistance, cyberlogistique, cybersquatter, cyberparasitisme, cyberéthique*, etc.); economie, finanțe și sistem bancar (ex. *cyberentrepreneuriat, cybermarketing, cyberbanque, cyberrecrutement, cyberéconomie*, etc.); drept și administrare publică (ex. *cybercriminalité, cybertribunal, cyberdémocratie, cyberadministration, cybercrime, cyberdélinquance*, etc.); psihologie (ex. *cybermanie, cyberphobie, cyberpsychologie, cyberpornodépendance*, etc.); sociologie (ex. *cyberpropagande, cyberinclusion, cybermilitant, cybermilitantisme*, etc.); medicină (ex. *cybermédecine, cyberbistouri, cybermalaise*, etc.). Înalta productivitate a neoprefixoidului abreviere *cyber-* este determinată, de asemenea, de utilizarea Internetului în toate domeniile și sferile vieții cotidiene, ceea ce contribuie la folosirea acestui element în scopul creării neologismelor din **lexicul comun**. Neoprefixoidul *cyber-* este, prin urmare, utilizat în cuvinte ce denumesc locuri (ex. *cybercafé, cybergalerie, cyberlibrairie, cyberbibliothèque, cyberboutique, cyberentreprise, cybermarché, cyberboulangerie, cyberpharmacie*, etc.) sau obiecte (ex. *cyberargent, cybermonnaie, cybercaméra, cybercarte*, etc.) din spațiul virtual, publicații (ex. *cyberjournal, cybermagazine*,

cybercarnet, cyberlivre, cyberfeuilleton, etc.) sau activități online (ex. *cyberachat, cyberbavardage, cyberjeu, cyberloisir, cyberrecherche, cyberapprentissage, cybermission, etc.)* [16].

Progresul științei și tehnicii condiționează apariția unui mare număr de termeni noi, care sunt utilizați în limbajele specializate, precum și în domeniul tehnico-științific ca mijloc de comunicare între specialiști. Lingvistul francez G. Rondeau distinge **trei moduri de formare neonică**: *moduri de formare morfologice, moduri de formare morfosintactice și moduri de formare morfosemantice (calcul și împrumutul)* [19, p. 130-132]. Printre modurile de formare morfologice, se evidențiază și procedeul morfologic prefixoidal, care continuă a fi unul viabil și productiv în crearea termenilor noi. Astfel, materialul factologic supus analizei demonstrează că procedeul morfologic prefixoidal se plasează, alături de analitismele terminologice, printre mijloacele esențiale de creare a neonicilor. Astfel, din numărul total de 1000 de neoformații prefixoidale incluse în corpusul de studiu, 659 (65,9%) sunt unități terminologice.

Este important să menționăm faptul că apariția termenilor noi în diverse domenii ale științei este determinată de necesitățile specialiștilor de a denumi conceptele noi apărute și este incontestabil legată de dezvoltarea vertiginoasă a unor domenii științifice la o anumită etapă a evoluției societății. Astfel, constatăm că procedeul de formare a termenilor cu ajutorul prefixoidelor se dovedește a fi productiv în următoarele **limbaje specializate**: *medicină și farmacologie; informatică; ecologie; economie și finanțe; biologie și biotehnologie; astronomie, astronomică și aeronautică; agricultură; psihologie; nanotehnologie ș.a.*

În limbajele specializate, unitățile terminologice pot fi grupate în dependență de clasele de concepte pe care le denumesc. Consultând un șir de studii ale lingviștilor și terminologilor cu privire la stabilirea unor categorii noționale în vederea sistematizării limbajului specializat, am clasificat neoformațiile prefixoidale analizate în următoarele **categorii onomasiologice**: *științe, discipline, domenii științifice; profesii, specialiști din diverse domenii; instrumente, utilaje, dispozitive, aparate; procese, operații, acțiuni; produse, substanțe, rezultatul unor acțiuni; metode, procedee utilizate în diverse domenii; stări, afecțiuni fiziologice și patologice; proprietăți, caracteristici, calități; spații, localizări, amplasări.*

Apariția, la sfârșitul sec. al XX-lea, a unui șir de curente noi în studiul termenilor, care vin să combată abordarea strict onomasiologică a teoriei clasice wüsteriene (TGT), conform căreia termenul este monosemantic și monoreferențial, justifică existența relațiilor lexico-semantice de polisemie, omonimie și sinonimie în rândul unităților terminologice prefixoidale. Astfel, în studiile de specialitate, se vorbește despre **polisemia internă**, „când un termen dezvoltă mai multe sensuri

în același domeniu sau în ramuri diferite ale lui”, și despre **polisemia externă**, „când termenii trec dincolo de domeniu, în relație cu limba comună, sau cu alte terminologii” [9, p. 1]. Aceasta din urmă mai este numită și circulație terminologică interdomenială sau polisemie interdomenială și presupune mișcarea terminologică și conceptuală între mai multe limbaje specializate [21, p. 114-115]. Totodată, terminologia clasică wüsteriană nu acceptă relația semantică de **sinonimie** și insistă ca pentru un concept să corespundă o singură desemnare. Această tendință a terminologiei de a limita numărul de unități terminologice pentru același concept este motivată prin interesul de a asigura o univocitate mai mare în comunicarea între specialiști [11, p. 189]. Totuși, în limbajele specializate putem vorbi despre termeni sinonimici în situația când două unități terminologice desemnează același concept (ex. *immunomodulation* – *immunorégulation* ; *psychorégulateur* – *thymorégulateur* – *thymostabilisateur* ; *audiobloguer* – *audiocarneter* ; *neuro-imagerie* – *imagerie cérébrale* ; *immunoréaction* – *réaction immunitaire* – *réaction immunologique* ; etc.).

Procedeele de formare a cuvintelor cu ajutorul prefixoidelor a fost studiat în special cu referire la limbajele specializate, fiind considerat unul din mijloacele productive de creare a neonomimelor. Astfel, studiile autohtone recente [1; 2; 7] pun în evidență productivitatea procedeei morfologice afixoidale în formarea termenilor (în metalimbajul medical, tehnic).

Or, acest procedeu de creație lexicală nu mai este actualmente rezervat doar limbajelor specializate, ci capătă o propagare tot mai largă în limbajul general. Cercetarea noastră confirmă acest lucru. Astfel, 34,1% din numărul total de neoformații supuse analizei aparțin vocabularului general al limbii franceze. Acestea sunt în special utilizate în următoarele **domenii**: *agrement, timp liber; Internet, spațiu virtual; protecția mediului ambiant, dezvoltare durabilă; comerț; telecomunicații; audiovizual*. **Categoriile onomasiologice** ale neoformațiilor prefixoidale din limbajul general fac referință la: *activități, acțiuni; mijloace, procedee, moduri de acțiune; produse, rezultate ale unor acțiuni; nume, categorii de persoane; obiecte; caracteristici, proprietăți, calități; stări, atitudini; spații, locații; domenii de activitate*.

Pătrunderea masivă a neoformațiilor prefixoidale în lexicul comun este, în primul rând, justificată prin faptul că o bună parte a acestora sunt create cu ajutorul **neoprefixoidelor**, elemente care reprezintă forme trunchiate ale lexemelor de origine franceză. Astfel din numărul total de neoformații analizate, doar 19,9% sunt formate cu contribuția prefixoidelor de origine latină (ex. *ludoescrime, ludopublicité, microcroisière, minijeu, minimessage, miniroman*, etc.) sau greacă (ex. *bibliomadisme, cryomassage, ethnocosmétique, ethnotourisme, gastroservice, gerontoboom, hydromasseur, microbrasserie, microcinéma, néomédiatique, téléunion*, etc.), pe când 80,1%

sunt construite cu ajutorul neoprefixoidelor. Grafic, această distribuție este reprezentată în Figura 3.1.

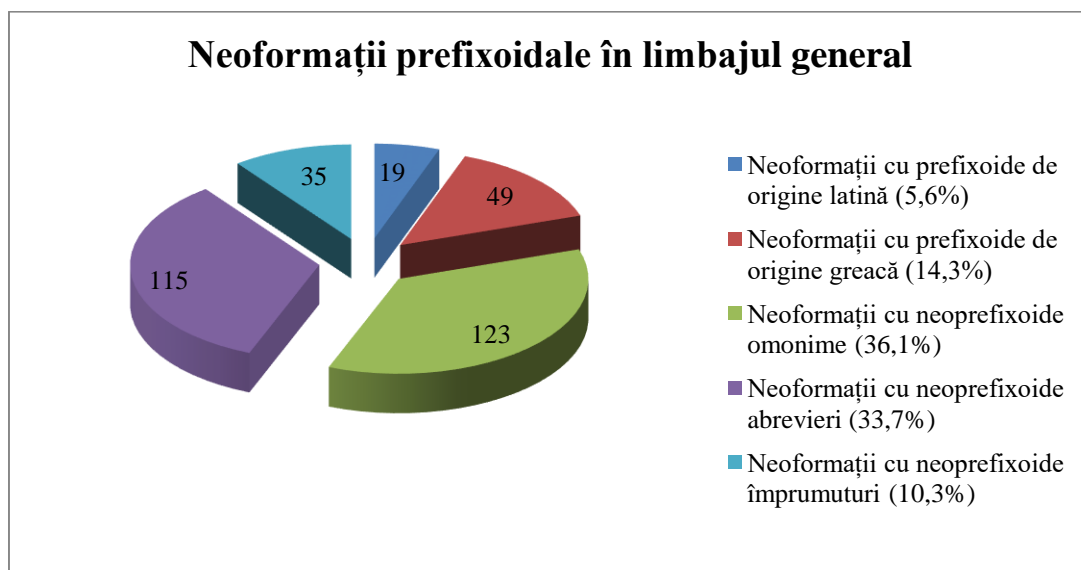

Fig. 3.1. Distribuția neoformațiilor prefixoidale conform originii prefixoidului

Vitalitatea procedurii morfologice prefixoidale în limbajul curent este demonstrată, de asemenea, printr-un număr impunător de **construcții ocazionale**, care sunt înregistrate în mijloacele mass-media. O parte din aceste formații ocazionale sunt treptat înregistrate de dicționare și intră astfel în uzul general al vorbitorilor de limbă franceză.

Un alt moment important vizează **lexicalizarea formanțelor prefixoidale** drept rezultat al abrevierii unor substantive sau adjective. Derivatologul I. Dumbrăveanu vorbește, în acest context, de lexicalizarea sistemică, în cazul când o parte din formanțele prefixoidale trec în categoria substantivelor independente, și de lexicalizarea ocazională, care „depinde exclusiv de context și de poziția pe care o ocupă față de cuvântul-bază” [3, p. 202].

Integrarea neoformațiilor prefixoidale în limbajul general se datorează, în cele din urmă, fenomenului **determinologizării**, care presupune pătrunderea unităților din limbajele specializate în lexicul comun. Acest fenomen duce la „banalizarea termenilor”, care survine drept rezultat al „laicizării științelor” și al „democratizării limbajelor specializate” [8, p. 61].

Toate aceste constatări confirmă opinia noastră potrivit căreia neoformațiile prefixoidale nu reprezintă doar niște unități tipice limbajelor specializate, dar se integrează treptat și în limbajul general, contribuind astfel la îmbogățirea și reînnoirea lexicului uzual al limbii franceze.

În compartimentul **Concluzii generale și recomandări** se sintetizează rezultatele obținute și se prezintă anumite recomandări pentru cercetările de perspectivă.

Bibliografia se constituie din 231 de titluri, dintre care 216 sunt surse teoretice în limbile română, franceză, engleză, rusă, italiană și 15 sunt surse utilizate pentru a constitui corpul de analiză.

Cele 2 **anexe** conțin: materialul lingvistic supus cercetării, constituit din 1000 de neformații prefixoidale, în Anexa 1 și glosarul de termeni, format din 52 de unități, în Anexa 2.

CONCLUZII GENERALE ȘI RECOMANDĂRI

Problema științifică soluționată constă în relevarea particularităților structural-semantică ale neformațiilor prefixoidale, fapt care a contribuit la precizarea statutului morfemic al sintemelor în cauză, având drept rezultat plasarea acestor neformații la frontiera dintre prefixare și compunere. Or în plan funcțional, neformațiile prefixoidale se apropie de cuvintele prefixate, iar sub aspect semantic, ele sunt mai aproape de cuvintele compuse neoclasice.

Cercetarea efectuată și rezultatele obținute în urma investigației ne-au permis să ajungem la următoarele **concluzii**:

1. În concepția noastră, **prefixoidul** reprezintă un element formativ, care își are originea în una din limbile clasice (latina sau greaca), cu un conținut semantic concret, dar lipsit de autonomie sintactică, ce se combină cu un lexem autonom, ocupând poziția inițială în cadrul unui cuvânt. **Neoprefixoidul** este un formant cu un statut similar cu cel al prefixoidului, dar care reprezintă o formă trunchiată a unor lexeme (de obicei substantive sau adjective) de origine franceză, fiind „reprezentantul codat” al acestora în cadrul sintemului construit. Utilizarea formanților neoprefixoidali este motivată prin tendința limbii franceze spre sintetism, datorată în mare parte dezvoltării tehnologiilor moderne, care impune o expresivitate mai rapidă, generând astfel un număr considerabil de cuvinte cu caracter sintetic.

2. În investigația noastră, am identificat, pe de o parte, **prefixoidele clasice** (59,82%) și anume **prefixoidele de origine greacă**, care reprezintă 50% din numărul total de prefixoide antrenate în procesul de formare a sintemelor analizate, și **cele de origine latină**, ce constituie 9,82%, iar, pe de altă parte, **neoprefixoidele** (40,18%), din care fac parte **neoprefixoidele omonime** cu 22,32%, **neoprefixoidele abrevieri** cu 15,18% și **neoprefixoidele împrumuturi** cu 2,68% din totalul formanților antrenați în construcția neformațiilor prefixoidale examinate.

3. **Neformațiile prefixoidale** reprezintă niște entități eterogene, unele situându-se mai aproape de cuvintele prefixate, iar altele de cele compuse. Studiul efectuat ne-a permis să conchidem că aceste formații constituie o categorie intermediară între prefixare și compunere. Or, în plan funcțional, aceste construcții se apropie de cuvintele prefixate, dat fiind asemănarea

funcțională a prefixoidelor cu prefixele propriu-zise. Totuși, din punct de vedere semantic, neoformațiile prefixoidale se situează mai aproape de cuvintele compuse neoclasice, deoarece prefixoidele, asemenea elementelor formative, posedă toate calitățile pentru a accede la statutul de lexem, cu excepția autonomiei sintactice.

4. Conform clasificării etimologice a prefixoidelor, distingem **două clase mari de neoformații prefixoidale**: 1) **neoformații cu prefixoide clasice**, din care fac parte neoformații cu prefixoide de origine greacă, ce reprezintă 34,5% din corpusul de analiză și neoformații cu prefixoide de origine latină, ce constituie 5% din numărul total de sinteme analizate; 2) **neoformații cu neoprefixoide**, în cadrul cărora evidențiem neoformații cu neoprefixoide omonime cu 35,7%, neoformații cu neoprefixoide abrevieri cu 20,3% și neoformații cu neoprefixoide împrumuturi cu 4,5% din numărul total de construcții supuse analizei.

5. Deși numărul prefixoidelor de origine clasică constituie mai bine de jumătate din numărul total de prefixoide antrenate în procesul de formare a sintemelor analizate (59,82%), constatăm predilecția pentru neoprefixoide în cazul construcției neoformațiilor prefixoidale. Astfel, neoformațiile constituite după modelul **neoprefixoid + lexem autonom** reprezintă 60,5% din numărul total de sinteme examinate, fapt ce demonstrează vitalitatea și productivitatea crescândă a formațiilor neoprefixoidali. Acest lucru se explică prin tendința spre sintetism a limbii franceze și aspirația spre economie lingvistică, fenomene motivate prin rapiditatea de exprimare impusă de dezvoltarea noilor tehnologii.

6. Pentru a stabili **particularitățile formale** ale neoformațiilor prefixoidale, ne-am axat pe următoarele aspecte: proprietățile fonetice, particularitățile ortografice, clasa lexico-gramaticală și structura morfemică a formațiilor în cauză. Printre proprietățile morfo-fonologice și ortografice, menționăm prezența vocalei de legătură între elementele constitutive ale neoformațiilor prefixoidale, caracterul plurisilabic al sintemelor analizate, predilecția pentru forma conjunctă de ortografiere. Din punct de vedere morfologic, clasa substantivului este cea mai numeroasă în rândul neoformațiilor prefixoidale analizate cu 86,9%, fiind urmată de clasa adjectivului cu 8,4%, cea a adjectivului/substantivului cu 2,3% și cea a verbului cu 2,4%. Predominarea substantivelor se explică prin faptul că marea majoritate a neoformațiilor prefixoidale servesc pentru a denumi ființe, lucruri, procese, stări, fenomene, care sunt reprezentate în special de clasa substantivului. Această clasă lexico-gramaticală reprezintă și cea mai vastă gamă de modele structurale, de la cele simple (P_{oid+N}) până la cele mai complexe ($P_{oid+P_{oid+N}} / N_{sfx} / N_{comp}$).

7. **Profilul semantic** al neoformațiilor prefixoidale s-a conturat în baza următoarelor criterii:

a) *Criteriului centricității*, conform căruia distingem neoformații prefixoidale endocentrice cu 94% și neoformații prefixoidale exocentrice cu 6% din numărul total al sintemelor analizate. Preponderența neoformațiilor endocentrice se explică prin faptul că acestea prezintă un anumit grad de motivare tememică, dat fiind prezența nucleului semantic. Astfel, endocentricitatea facilitează interpretarea semnificației neoformațiilor prefixoidale.

b) *Relațiile semantico-gramaticale între constituenți*, în baza cărora identificăm neoformații prefixoidale subordonate cu 67,1%, neoformații prefixoidale atributive cu 31,4% și neoformații prefixoidale coordonate cu 1,5%. Numărul infim de neoformații prefixoidale coordonate se motivează prin faptul că acestea reprezintă niște construcții sporadice, or în cazul neoformațiilor prefixoidale, între constituenții acestora există de obicei relații de dependență (determinant-determinat), tipice pentru neoformațiile prefixoidale subordonate și cele atributive.

c) *Gradul de compoziționalitate*, care ne permite să evidențiem neoformații prefixoidale compoziționale cu 88% din numărul total de sisteme analizate, neoformații prefixoidale semi-compoziționale cu 8,1% și neoformații prefixoidale non-compoziționale cu 3,9% din corpusul de studiu disponibil. Preponderența neoformațiilor prefixoidale compoziționale este motivată prin facilitatea de a explica semnificația acestora, care reflectă cumularea semnificațiilor părților sale componente și anume a prefixoidului și a lexemului cu care se combină acesta.

d) *Relațiile lexico-semantice între neoformațiile prefixoidale*, fiind înregistrate cele de sinonimie, de antonimie și de hipero-hiponimie. Faptul că o mare parte a neoformațiilor prefixoidale au drept sinonime unități sintagmatice confirmă ideea conform căreia sistemele în cauză se apropie, din punct de vedere semantic, de cuvintele compuse neoclasice.

8. Interesul actual al umanității pentru anumite domenii, precum Internetul și noile tehnologii de informare și comunicare, protecția mediului ambiant și sustenabilitatea, favorizează apariția în limba franceză a unor formați neologici (ex. *cyber-*, *éco2-*), pentru a răspunde necesităților de exprimare și comunicare ale societății în legătură cu aceste domenii prioritare.

9. Dezvoltarea progresivă a unor domenii științifice, precum medicina, informatica, ecologia, economia, biologia și biotehnologia, astronomia și astronautica explică viabilitatea și productivitatea procedurii morfologice prefixoidale în limbajele specializate respective.

10. Procedura morfologică prefixoidală nu mai este actualmente rezervată doar limbajelor specializate, ci capătă o răspândire tot mai largă în limbajul general, lucru confirmat în prezenta lucrare, în care 34,1% din numărul total de neoformații supuse analizei aparțin vocabularului uzual al limbii franceze. Procedura în cauză se manifestă în special în domenii cu o dezvoltare

progresivă, precum: agrement, timp liber; Internet, spațiu virtual; protecția mediului ambiant, dezvoltare durabilă; comerț; telecomunicații; audiovizual.

Rezultatele investigației ne-au permis să formulăm următoarele **recomandări** privind eventuale cercetări de perspectivă:

1. Aplicarea principiilor și criteriilor sistematizate în prezenta cercetare la elaborarea lucrărilor dedicate studierii tezaurului lexical.
2. Extinderea cercetării, prin colectarea și analizarea neologismelor stilistice care au în structura lor prefixoide.
3. Efectuarea unor studii contrastive ale procedurii morfologice prefixoidal în limbile română și franceză, pentru a pune în lumină trăsăturile comune și diferențiale sub aspect structural și semantic.
4. Continuarea cercetărilor asupra neformațiilor afixoidale construite și după alte modele, ca de exemplu *lexem autonom + suffixoid*, și aprofundarea studiilor asupra procedurilor adiacente de formare a cuvintelor, precum ar fi compunerea neoclasică.
5. Extinderea investigațiilor similare asupra altor fenomene marginale în limba franceză, eventual și în alte limbi romanice, precum ar fi telescoparea, abrevierea, siglizarea.
6. Elaborarea unor dicționare de cuvinte recente în limbile franceză și română în baza corpusului de neformații prefixoidale supus analizei în lucrarea de față.

BIBLIOGRAFIE

1. Caterenciuc S. Afixarea în metalimbajul tehnic englez (domeniul tehnicii de telecomunicații). Autoref. tezei de dr. filologie. Chișinău, 2013. 31 p.
2. Cuciuc N. Afixoidarea și determinologizarea în limbajul medical francez. Iași: Cugetarea, 2000. 240 p.
3. Dumbrăveanu I. Studiu de derivatologie romanică și generală. Chișinău: CEP USM, 2008. 250 p.
4. **Macari A. Considerații cu privire la statutul prefixoidelor în lingvistica contemporană. In: Studia Universitatis Moldaviae. Nr. 4(74), Chișinău, Universitatea de Stat din Moldova, 2014, p. 98-103. ISSN 1857-1735.**
5. **Macari A. Delimitarea formațiilor prefixoidale de cuvintele prefixate și de cele compuse. In: Revistă de Științe socio-umane. Nr. 3(28), Chișinău, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”, 2014, p. 66-73. ISSN 1857-0119.**

6. **Macari A. Rolul formanților prefixoidali în crearea neologismelor terminologice. In: NORMĂ – SISTEM – UZ: CODIMENSIONARE ACTUALĂ. Actele Colocviului Internațional de Științe ale Limbajului „Eugen Coșeriu”, ediția a XI-a, volumul I. Chișinău: CEP USM, 2012, p. 256-261.**
7. Mincu E. Afixoidarea în procesul de neologizare a limbii române. Chișinău: CEP Medicina, 2009. 182 p.
8. Păcuraru V. Cu privire la inovațiile lexicale și dezambiguizarea lor semantică prin expansiune contextuală (abordare epistemologico-lexicografică). In: *Philologia*, ianuarie-aprilie 2013, p. 59-69. <http://www.diacronia.ro/ro/indexing/details/A6762/pdf> (vizitat 03.06.2015).
9. Rizea M.-M. Polisemia termenilor specializați ca dinamică semantică. [http://rd.softwin.ro/publications/linguistics/Polisemia termenilor specializati ca dinamica s emantica.pdf](http://rd.softwin.ro/publications/linguistics/Polisemia%20termenilor%20specializati%20ca%20dinamica%20semantica.pdf) (vizitat 17.05.2015).
10. Bassac Ch. Principes de morphologie anglaise. Pessac: Presses Universitaires de Bordeaux, 2004. 362 p.
11. Cabré M.T. La terminologie. Théorie, méthode et applications. Québec: Armand Colin / Les presses de l'Université d'Ottawa, 1998. 322 p.
12. Cabré M.T. Sur la représentation mentale des concepts : bases pour une tentative de modélisation. In: Béjoint H., Thoiron Ph. (éds.) *Le sens en terminologie*. Lyon : Presses Universitaires de Lyon, 2000, p. 20-39.
13. Guilbert L. La néologie scientifique et technique. In: *La banque des mots*, nr. 1, Paris : Presses Universitaires de France, 1971, p. 45-54.
14. Kocourek R. La langue française de la technique et de la science. Vers une linguistique de la langue savante. Wiesbaden : Oscar Brandstetter Verlag GMBH & Co. KG, 1991. 327 p.
15. Kreckova V. Les tendances de la néologie terminologique en français contemporain. In: *Sborník Prací Filozofické Fakulty Brněnské Univerzity, Studia Minora Facultatis Philosophicae Universitatis Brunensis*, L 18, 1997, p. 61-70, www.phil.muni.cz/rom/kreckova97.pdf, (vizitat 17.07.2008).
16. **Macari A. Considérations sur le néopréfixoïde CYBER- en français. In : Etudes Interdisciplinaires en Sciences Humaines, Revue officielle internationale du Collège doctoral francophone régional d'Europe centrale et orientale en Sciences humaines (CODFREURCOR), nr. 1, Université d'Etat Ilia, 2014, p. 171-183. ISSN 1987-8753.**
17. **Macari A. Quelques réflexions sur le néopréfixoïde éco- en français. In: Epoca marilor deschideri: Rolul limbilor și al literaturilor în societatea pluralistă. Actele Colocviului cu**

participare internațională, prilejuit de jubileul de 50 de ani ai Facultății Limbi și Literaturi Străine a Universității de Stat din Moldova, 27-28 martie 2014. Chișinău: CEP USM, 2015, p. 79-83.

18. Namer F. Morphologie, lexicque et traitement automatique des langues : l'analyseur DériF. Paris: Lavoisier, 2009. 448 p.
19. Rondeau G. Introduction à la terminologie. Québec: Gaëtan Morin éditeur, 1984. 238 p.
20. Tournier J. Introduction descriptive à la lexicogénétique de l'anglais contemporain. Genève: Editions Slatkine, 2007. 517 p.
21. Ungureanu L. L'interpénétration langue générale – langue spécialisée dans le discours d'Internet. Paris: Connaissances et Savoirs, 2006. 449 p.
22. Fradin B. Combining forms, blends and related phenomena. In: Extragrammatical and Marginal Morphology. München: Lincom Europa, 2000, p. 11-59.
23. Iacobini C. Composizione con elementi neoclassici. In: La formazione delle parole in italiano. Tübingen: Max Niemeyer Verlag, 2004, p. 69-95.
24. Чинчлей Г.С. Соотношение минимальных значимых единиц языковой структуры (морфема, монема, темема). Кишинёв: Штиинца, 1975. 222 с.
25. Шанский Н.М. Аффиксоиды в словообразовательной системе современного русского литературного языка. In: Исследования по современному русскому языку. Москва: Издательство Московского Университета, 1970, 257-271 с.

LISTA ABREVIERILOR

TGT – Teoria Generală a Terminologiei	engl. – limba engleză
P _{oid} – prefixoid	rom. – limba română
N – bază nominală	rus. – limba rusă
N _{sfx} – substantiv sufixat	span. – limba spaniolă
N _{comp} – substantiv compus (neoclastic)	ital. – limba italiană
sec. - secol	germ. – limba germană
fr. – limba franceză	port. – limba portugheză

ADNOTARE

Macari Aliona. *Structura și semantica neoformațiilor prefixoidale în limba franceză.*

Teză de doctor în filologie. Universitatea de Stat din Moldova, Chișinău, 2016.

Structura tezei: Introducere, trei capitole, concluzii generale și recomandări, bibliografie din 231 de titluri, 2 anexe, 153 de pagini de text de bază, 9 figuri și 9 tabele. Rezultatele obținute sunt expuse în 15 publicații științifice.

Cuvinte-cheie: prefixoid, neoformație prefixoidală, prefixare, compunere neoclasică, neoprefixoid, limbaj specializat, limbaj general.

Domeniul de studiu: Limbi romanice (limba franceză)

Scopul cercetării: determinarea statutului și a particularităților structural-semantice ale neoformațiilor prefixoidale în limba franceză.

Obiectivele lucrării: stabilirea criteriilor de identificare a formațiilor prefixoidali; precizarea statutului neoformațiilor prefixoidale în raport cu cuvintele derivate și cele compuse; evidențierea aspectelor morfo-fonologice și structurale precum și a profilului semantic al formațiilor prefixoidale; confirmarea vitalității procedului morfologic prefixoidal în limbajele specializate; demonstrarea integrării neoformațiilor prefixoidale în limbajul general.

Noutatea și originalitatea științifică: Studiul nostru este o primă realizare a unei abordări complexe a procedului morfologic prefixoidal ca sursă de neologizare a vocabularului limbii franceze, o primă tentativă de a prezenta profilul structural-semantic al neoformațiilor prefixoidale și de a pune în evidență o nouă clasă de formații prefixoidali, neoprefixoidele, care, spre deosebire de prefixoidele de proveniență greco-latină, își au originea de la lexeme franceze.

Problema științifică importantă soluționată constă în relevarea particularităților structural-semantice ale neoformațiilor prefixoidale, fapt care a contribuit la precizarea statutului morfemic al sintemelor în cauză, având drept rezultat plasarea acestor neoformații la frontiera dintre prefixare și compunere. Or, în plan funcțional, acestea se apropie de cuvintele prefixate, iar sub aspect semantic, acestea sunt mai aproape de cuvintele compuse neoclasice.

Semnificația teoretică și valoarea aplicativă a lucrării: Sub aspect teoretic, lucrarea prezintă interes datorită analizei și sintetizării concepțiilor noi în lingvistică cu privire la prefixoide și la construcțiile cu acești formați. Sub aspect practic, studiul ar putea servi la elaborarea cursurilor de licență și masterat, precum ar fi cele de morfologie lexicală, terminologie și limbaje specializate.

Implementarea rezultatelor științifice: Rezultatele investigației pot servi la predarea disciplinelor de lexicologie, terminologie, semantică, precum și la elaborarea unor suporturi metodice, dicționare de cuvinte recente și studii lexicografice.

АННОТАЦИЯ

Макарь Алена. Структура и семантика префиксоидных новообразований во французском языке. Диссертация на соискание ученой степени кандидата филологических наук. Государственный Университет Молдовы, Кишинев, 2016.

Структура диссертации: Введение, 3 главы, общие выводы и рекомендации, библиография из 231 источников, 153 страницы основного текста, 9 схем и 9 таблиц. Полученные результаты опубликованы в 15 научных работах.

Ключевые слова: префиксоид, префиксоидное новообразование, префиксация, неоклассическое словосложение, неопрефиксоид, научная лексика, общеупотребительная лексика.

Область исследования: Романские языки (французский язык)

Цель исследования: определение статуса и основных структурных и семантических характеристик префиксоидных новообразований во французском языке.

Задачи работы: установление признаков идентификации префиксоидных формантов, определение статуса префиксоидных новообразований по сравнению с производными и сложными словами, описание морфофонологических, структурных и семантических особенностей префиксоидных образований, подтверждение использования префиксоидного словообразования в научной и общеупотребительной лексике.

Научная новизна и оригинальность: Данное исследование является осуществлением комплексного подхода к изучению префиксоидного словообразования как источник пополнения словарного состава французского языка, первым стремлением описать структурно-семантические особенности префиксоидных новообразований и выявить неопрефиксоидные форманты, которые отличаются от префиксоидов греко-латинской этимологии тем, что они происходят от французских лексем.

Решенная научная проблема заключается в выявлении структурно-семантических особенностей и определение статуса префиксоидных новообразований, что привело к выделению этих новообразований как особую категорию промежуточную между префиксацией и словосложением, потому как, в функциональном плане, они ближе к производным, а в семантическом плане, к сложным словам.

Теоретическое значение и практическая значимость работы: Теоретически, диссертация представляет интерес благодаря анализу и обобщению новых понятий о префиксоидах и префиксоидных новообразований в современной лингвистике. С практической точки зрения, исследование может содействовать разработке университетских курсов I-го и II-го цикла обучения, таких как лексическая морфология, терминология и научная лексика.

Внедрение научных результатов: Результаты исследования могут служить при преподавании специальных курсов по лексикологии, терминологии, семантики, а также при разработке методических пособий, словарей неологизмов и лексикографических работ.

ANNOTATION

Macari Aliona. *The Structure and the Semantics of the Prefixoid Neoformations in French.*

PhD thesis in Philology. State University of Moldova, Chisinau, 2016.

Thesis structure: Introduction, three chapters, general conclusions and recommendations, bibliography consisting of 231 titles, 2 appendices, 153 pages of basic text, 9 figures and 9 tables. The results of the research are published in 15 scientific articles.

Key-words: prefixoid, combining form, prefixoid neoformation, prefixation, neoclassical compounding, neoprefixoid, specialized language, general language.

Domain of study: Romance philology (French language)

The main goal of the research consists in establishing the status and the structural-semantic peculiarities of the prefixoid neoformations in French.

Objectives of the research: To achieve our goal, we pursued the following objectives: to establish the identification criteria of prefixoids, to specify the status of the prefixoid neoformations in relation with the derived words and the compounds, to determine the morphophonological, structural and semantic peculiarities of the prefixoid constructions, to confirm the vitality of the prefixoidal morphological process in specialized and general language.

Scientific novelty and originality: Our research is a first realization of a complex approach of the prefixoidal morphological process as a source of French lexicon renewal, a first attempt to describe the structural-semantic features of the prefixoid neoformations and to identify a new type of prefixoidal elements (the neoprefixoids) which, as opposed to the elements of Greek and Latin etymology, originate from French lexemes.

Important scientific problem solved consists in placing the prefixoid neoformations on the borderline between prefixation and compounding, as functionally, they approach the prefixed words, while semantically, they are closer to neoclassical compounds.

Theoretical significance and practical value of the research: Theoretically, the paper is valuable due to the analysis as well as the synthesis of the new concepts in modern linguistics regarding the prefixoids and the constructions comprising these elements. The practical value lies in the fact that the research could contribute to the elaboration of university courses of Bachelor's and Master's degree.

Scientific results implementation: The results of the investigation can be used in teaching academic courses of lexicology, terminology and semantics; furthermore they provide a basis for the elaboration of methodological materials, dictionaries of neologisms and lexicographical studies.

ANNOTATION

Macari Aliona *La Structure et la sémantique des néoformations préfixoïdales en français.*

Thèse de doctorat ès lettres. L'Université d'État de Moldova, Chisinau, 2016.

La structure de la thèse : Introduction, trois chapitres, conclusions générales et recommandations, bibliographie composée de 231 sources, 2 annexes, 153 pages de texte de base, 9 figures et 9 tableaux. Les résultats de la recherche sont exposés en 15 publications scientifiques.

Mots-clés : préfixoïde, néoformation préfixoïdale, préfixation, composition néoclassique, néopréfixoïde, langue spécialisée, langue générale.

Le domaine d'étude : Langues romanes (le français)

Le but de la recherche : déterminer le statut et les particularités structurales et sémantiques des néoformations préfixoïdales en français.

Les objectifs de l'étude : établir les critères d'identification des formants préfixoïdaux ; préciser le statut des néoformations préfixoïdales en rapport avec les mots dérivés et les mots composés ; mettre en évidence les aspects morpho-phonologiques, structuraux et sémantiques des formations préfixoïdales ; confirmer la viabilité du procédé morphologique préfixoïdal dans les langues spécialisées ; démontrer l'intégration des néoformations préfixoïdales dans la langue générale.

La nouveauté et l'originalité de l'ouvrage : L'étude représente une première réalisation d'une approche complexe du procédé morphologique préfixoïdal comme source de renouvellement du vocabulaire français, une première tentative de présenter le profil structural et sémantique des néoformations préfixoïdales et de relever une nouvelle catégorie de formants préfixoïdaux qui, par opposition aux préfixoïdes d'origine gréco-latine, proviennent des lexèmes français.

Le problème scientifique important solutionné consiste en l'identification des particularités structurales et sémantiques des néoformations préfixoïdales, ce qui a contribué à préciser le statut morphémique de ces synthèmes qui se situent à la frontière entre préfixation et composition.

L'importance théorique et la valeur pratique de la recherche : Du point de vue théorique, l'ouvrage est important grâce à l'analyse et à la synthèse des nouvelles conceptions en linguistique concernant les préfixoïdes et les néoformations préfixoïdales. Du point de vue pratique, la recherche pourrait servir à l'élaboration des cours de licence et de master, comme ceux de morphologie lexicale, de terminologie et langages spécialisés.

L'implémentation des résultats scientifiques : Les résultats de l'étude pourraient être utiles à l'enseignement des cours de lexicologie, de terminologie, de sémantique, mais aussi à l'élaboration des supports de cours, des dictionnaires de mots récents et des ouvrages lexicographiques.

MACARI ALIONA

**STRUCTURA ȘI SEMANTICA NEOFORMAȚIILOR
PREFIXOIDALE ÎN LIMBA FRANCEZĂ**

**621.04 LEXICOLOGIE ȘI LEXICOGRAFIE; TERMINOLOGIE ȘI
LIMBAJE SPECIALIZATE; TRADUCTOLOGIE (LIMBA FRANCEZĂ)**

Autoreferatul tezei de doctor în filologie

Aprobat spre tipar: 23.06.2016

Formatul hârtiei 60x84 1/16

Hârtie ofset. Tipar ofset.

Tiraj: 40 ex.

Coli de tipar: 1,9

Comanda nr. 76/16

Centrul Editorial-Poligrafic al Universității de Stat din Moldova

str. Alexe Mateevici, 60

Chișinău, MD-2009, Republica Moldova